

УДК 343.137  
DOI 10.32782/chasopyskiiivp/2022-2-3

**Микитчик Олександр Васильович,**  
кандидат юридичних наук, доцент,  
доцент кафедри кримінального права, процесу та криміналістики  
Київського інституту інтелектуальної власності та права  
Національного університету «Одеська юридична академія»  
ORCID ID: 0000-0002-4973-2670

## **КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ АБО ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ ОСОБАМИ, ЯКІ КЕРУЮТЬ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ В СТАНІ СП'ЯНІННЯ**

Стаття присвячена дослідженню складу кримінального правопорушення, передбаченого статтею 2861 Кримінального кодексу України, на підставі висвітлення об'єктивних і суб'єктивних його ознак. Проаналізовано проекти законів України, зареєстровані у Верховній Раді України, серед яких: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення кримінальної відповідальності за експлуатацію транспортних засобів у стані алкогольного, наркотичного та іншого сп'яніння» реєстр. № 3812 від 23 грудня 2013 року; «Про доповнення Кримінального кодексу України статтею 2861 (керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані алкогольного сп'яніння або під впливом наркотичних чи психотропних речовин)» реєстр. № 2310 від 19 лютого 2013 року; «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо встановлення кримінальної відповідальності за керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння» реєстр. № 1373 від 2 лютого 2015 року; «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження інституту кримінальних проступків» реєстр. № 2897 від 19 травня 2015 року; «Про внесення змін до статті 2861 Кримінального кодексу України (щодо посилення відповідальності за керування транспортним засобом в стані алкогольного, наркотичного та іншого сп'яніння)» реєстр. № 3836 від 14 липня 2020 року; а також закони України: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» від 22 листопада 2018 року № 2617-VIII; «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень”» від 17 червня 2020 року № 720-IX; «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за окремі правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху» від 16 лютого 2021 року № 1231-IX. Сформульовано пропозиції з удосконалення кримінальної відповідальності за порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння.

**Ключові слова:** законопроект, кримінальна відповідальність, склад кримінального правопорушення, транспортний засіб, безпека дорожнього руху, експлуатація транспорту, стан сп'яніння.

### **Mykytchuk Oleksandr. Criminal liability for violating the rules of road traffic safety or driving the vehicle being intoxicated**

*The article is attributed to the previous investigation of criminal offence, provided in the article 2861 of the Criminal Code of Ukraine, on the basis of presence of objective and subjective signs of criminal offence.*

*The following draft laws of Ukraine, registered by the Verkhovna Rada of Ukraine were analyzed: No. 3812 dated December 23, 2013 «On amending of legal acts of Ukraine on allocation of criminal liability on exploitation of vehicles being intoxicated»; No. 2310 dated February 19, 2013 «On supplementing the Criminal Code of Ukraine with article 2861 driving vehicles or ships by intoxicated persons»; No. 1373 dated February 2, 2015; "On Amending the legislative acts of Ukraine on implementation of Criminal liability on driving vehicles or ships by intoxicated persons; No. 2897 dated 19 May 2015; No. 3836 dated July 14, 2020 "On amending the article 2861 of the Criminal Code of Ukraine on implementation of the institute of criminal offences (increasing liability on driving the vehicle being intoxicated; also laws of Ukraine: «On amending to the current legislative acts of Ukraine on simplification of pre-trial investigations of some categories of criminal offenses» dated 22 November 2018 No. 2617-VIII; «On amending the legislative acts of Ukraine in lieu with the adoption of the Law of Ukraine «On amending certain legislative acts of Ukraine regarding the simplification of pre-trial investigation of other categories of criminal offenses»» dated 17 March 2020 No. 720-IX; «On amending certain legislative acts of Ukraine on strengthen the liability on criminal offences in the sphere of road traffic safety» dated February 16, 2021 No. 1231-IX.*

*Propositions have been formulated for the improvement of criminal liability for violating the rules of safety of road traffic and vehicle exploitation by intoxicated persons.*

**Key words:** draft law, criminal liability, elements of criminal offence, vehicle, road traffic safety, exploitation of vehicles, intoxication.

**Вступ.** Процес законотворчості у сфері кримінального права нерозривно пов'язаний з реалізацією принципу криміналізації суспільно небезпечних діянь.

Упродовж останніх десяти років до Верховної Ради України на розгляд й обговорення надійшла низка проєктів законів щодо криміналізації суспільно небезпечних дій за порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння, зокрема це: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення кримінальної відповідальності за експлуатацію транспортних засобів у стані алкогольного, наркотичного та іншого сп'яніння» (реєстр. № 3812 від 23 грудня 2013 року), «Про доповнення Кримінального кодексу України статтею 286<sup>1</sup> (керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані алкогольного сп'яніння або під впливом наркотичних чи психотропних речовин)» (реєстр. № 2310 від 19 лютого 2013 року), «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо встановлення кримінальної відповідальності за керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння» (реєстр. № 1373 від 2 лютого 2015 року), «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження інституту кримінальних проступків» (реєстр. № 2897 від 19 травня 2015 року).

З 1 липня 2020 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» від 22 листопада 2018 року № 2617-VIII, що встановлював кримінальну відповідальність за керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції (ст. 286<sup>1</sup> Кримінального кодексу (КК) України), однак Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень”» від 17 червня 2020 року № 720-IX ст. 286<sup>1</sup> було виключено з КК України.

Попри це, до Верховної Ради України надійшов на розгляд й обговорення ще один проєкт Закону «Про внесення змін до статті 286<sup>1</sup> Кримінального кодексу України (щодо посилення

відповідальності за керування транспортним засобом в стані алкогольного, наркотичного та іншого сп'яніння)» (реєстр. № 3836 від 14 липня 2020 року), який так і не був прийнятий.

У всіх зазначених вище проєктах законів і законах запропоновано передбачити новий склад злочину – ст. 286<sup>1</sup> або внести зміни в уже наявну ст. 286 КК України.

Лише прийнятий Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за окремі правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху» від 16 лютого 2021 року № 1231-IX встановив кримінальну відповідальність за порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння (ст. 286<sup>1</sup>).

Оскільки ця кримінально-правова норма є новою, постає необхідність ґрунтовно дослідити ознаки складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 286<sup>1</sup> КК України, і розробити відповідні пропозиції з її вдосконалення.

Матеріали та методи

З огляду на зазначене, а також у зв'язку з тим, що в теорії кримінального права немає наукових напрацювань із цієї проблематики, *метою* статті є аналіз концептуальних засад кримінальної відповідальності за порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння. Відповідно до поставленої мети слід виконати такі *завдання*: висвітлити об'єктивні й суб'єктивні ознаки складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 286<sup>1</sup> КК України, сформулювати пропозиції з удосконалення цієї кримінально-правової норми.

Актуальність теми, а також окреслені мета й завдання обумовили вибір для дослідження таких філософських, загальнонаукових і спеціально-наукових методів: системного – для вивчення аналізованого складу кримінального правопорушення як підстави кримінальної відповідальності; догматичного – з метою виявлення недоліків і з'ясування напрямів удосконалення кримінально-правової норми; логіко-семантичного – у процесі поглибленого вивчення категоріально-понятійного апарату щодо кримінальної відповідальності за порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння; діалектичного – під час розгляду єдності та взаємодії протилежностей у процесі дослідження кримінально-правових понять

і категорій стосовно відповідальності за порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння, для отримання істинного результату шляхом розгляду різних підходів, позицій; системно-структурного аналізу – для визначення внутрішньої побудови аналізованої кримінально-правової норми, взаємозв'язку та взаємообумовленості елементів у структурі досліджуваної статті; моделювання – для формулювання пропозицій з удосконалення розглядуваної кримінально-правової норми; індукції – для отримання узагальненого висновку шляхом здійснення формально-логічних умовиводів, на підставі чого буде сформовано понятійно-категоріальний апарат предмета дослідження [1, с. 284].

**Результати.** Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння, як і будь-який інший склад кримінального правопорушення, передбачає наявність обов'язкових об'єктивних і суб'єктивних ознак, які визначають склад кримінального правопорушення як підстави кримінальної відповідальності.

Елементами складу кримінального правопорушення є невід'ємні складові, які утворюються пов'язаними між собою ознаками, що характеризують кримінальне правопорушення: об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона кримінального правопорушення [2, с. 34].

Розглянемо детальніше ці елементи складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 286<sup>1</sup> КК України.

Родовим об'єктом кримінального правопорушення є суспільні відносини у сфері забезпечення безпеки руху та експлуатації транспорту. Безпосереднім об'єктом є безпека дорожнього руху або експлуатації автомобільного, міського електротранспорту й деяких інших видів транспорту, перелік якого наведено в примітці до ст. 286 КК України. Додатковими безпосередніми об'єктами є життя і здоров'я особи.

Кримінальне правопорушення може бути вчинене тільки під час керування транспортними засобами, зазначеними в примітці до ст. 286 КК України.

Відповідно до примітки ст. 286 КК України, транспортними засобами в контексті цієї статті й ст. 286<sup>1</sup>, 287, 289 і 290 слід вважати всі види автомобілів, трактори й інші самохідні машини, трамваї, тролейбуси, а також мотоцикли й інші механічні транспортні засоби [3].

Законодавець визначив термін «транспортний засіб», перелічивши конкретні його види.

Для того щоб схарактеризувати їх, проаналізуємо положення чинного законодавства.

Згідно з п. 1.10 Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 року № 1306, механічний транспортний засіб – це транспортний засіб, що приводиться в рух з допомогою двигуна. Цей термін поширюється на трактори, самохідні машини й механізми, а також тролейбуси й транспортні засоби з електродвигуном потужністю понад 3 кВт [4]. До транспортних засобів, зокрема, належать: усі види автобусів; усі види автомобілів, серед яких спеціальні й спеціалізовані (наприклад, санітарні, пожежні, спортивні та поливальні, автокрани, навантажувачі); трактори – самохідні машини (колісні або на гусеничному ході), призначені для перевезення вантажів чи виконання сільськогосподарських, будівельних, лісових та інших робіт; самохідні машини, призначені для виконання сільськогосподарських, дорожніх, будівельних, меліоративних і лісових робіт, комбайни, грейдери, бульдозери, екскаватори, крани тощо; міський електротранспорт – трамваї, тролейбуси, зокрема пасажирські, вантажні, ремонтні, спеціального обслуговування, колієукладачі; мотоцикли, зокрема дорожні, спортивні, спеціального призначення, з боковим причепом або без нього; моторолери, мотоколяски й інші механічні транспортні засоби, дозволена максимальна маса яких не перевищує 400 кг; інші механічні транспортні засоби – всюдиходи, аеросани, амфібії тощо; а також причепа. Не є транспортними засобами рухомий склад метрополітену, фунікулера й інших видів залізниць (пасажирські й вантажні потяги, локомотиви, дрезини тощо) [5].

Поняття «автомобіль» визначено в ст. 1 Закону України «Про автомобільний транспорт» від 5 квітня 2001 року, у якій закріплено, що автомобіль – це колісний транспортний засіб, який приводиться в рух джерелом енергії, має не менше ніж чотири колеса, призначений для руху безрейковими дорогами й використовується для перевезення людей та (чи) вантажів, буксирування транспортних засобів, виконання спеціальних робіт [6]. До автомобілів належать і всі види автобусів, що є транспортними засобами, які за своєю конструкцією та обладнанням призначені для перевезення пасажирів з кількістю місць для сидіння більше ніж дев'ять з місцем водія включно [6]. Мотоцикл – це двоколісний механічний транспортний засіб з боковим причепом або без нього, що має двигун з робочим об'ємом 50 см<sup>3</sup> і більше. До мотоциклів прирівнюють моторолери, мото-



коляски, триколісні й інші механічні транспортні засоби, дозволена максимальна маса яких не перевищує 400 кг [6].

Трамвай – це дорожній транспортний засіб для перевезення пасажирів, який з'єднаний з електричним дротом або приводиться в рух за допомогою дизельного двигуна та пересувається коліями. Тролейбус – дорожній транспортний засіб для перевезення пасажирів, який з'єднаний з електричним дротом і не пересувається коліями [7]. Усі вони належать до міського електричного транспорту, рух якого здійснюється відповідно до Правил дорожнього руху.

На підставі зазначеного доходимо висновку, що наведений перелік конкретних видів транспортних засобів (автомобілі, автобуси, тролейбуси, трамваї, мотоцикли тощо) не є вичерпним.

Об'єктивна сторона порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння, як кримінального правопорушення з матеріальним складом має три обов'язкові ознаки: 1) суспільно небезпечне діяння – порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту; 2) суспільно небезпечні наслідки у виді спричинення потерпілому середньої тяжкості тілесного ушкодження (ч. 1 ст. 286<sup>1</sup> КК України), заподіяння тяжкого тілесного ушкодження (ч. 2 ст. 286<sup>1</sup> КК України), спричинення: смерті потерпілого (ч. 3 ст. 286<sup>1</sup> КК України); загибелі кількох осіб (ч. 4 ст. 286<sup>1</sup> КК України); 3) причиновий зв'язок між порушенням правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння, й окресленими в статті наслідками.

Порушення правил безпеки дорожнього руху – дія або бездіяльність особи, яка керує транспортним засобом, пов'язана з порушенням однієї або кількох вимог правил безпеки дорожнього руху чи інших нормативних актів, що регламентують безпеку дорожнього руху або експлуатацію транспорту.

Порушення правил експлуатації транспорту – дія чи бездіяльність особи, яка керує транспортним засобом, тобто невиконання тих нормативно-правових актів, які регламентують безпечне використання транспортного засобу під час його руху (наприклад, порушення правил перевезення людей або вантажу, експлуатація транспортного засобу з несправною гальмовою системою або рульовим керуванням) [8].

Суб'єкт кримінального правопорушення – фізична осудна особа, яка досягла віку 16-ти років

і керує транспортним засобом, незалежно від того, чи має вона на це право.

Обов'язковою ознакою особи, яка керує транспортним засобом (суб'єкт кримінального правопорушення), є стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.

Порядок проведення огляду водія на стан сп'яніння визначений в Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, затвердженій спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України й Міністерства охорони здоров'я України від 9 листопада 2015 року № 1452/735 [9], а також у Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2008 року № 1103 [10].

Алкогольне сп'яніння – це психічний стан людини, який виникає внаслідок вживання алкогольних напоїв (алкогольної інтоксикації), що призводить до фізіологічних, психічних, вегетативних і неврологічних розладів [11, с. 80]. Ознаками алкогольного сп'яніння є: запах алкоголю з порожнини рота; порушення координації рухів; порушення мови; виражене тремтіння пальців рук; різка зміна забарвлення шкірного покриву обличчя; поведінка, що не відповідає обстановці [9].

Розглянемо відповідний приклад із судової практики: ОСОБА\_1 23 травня 2021 року в стані алкогольного сп'яніння, не маючи права керувати транспортним засобом, без законних на те підстав керував технічно справним автомобілем марки Ford, рухався проїзною частиною до ділянки, на якій тривали ремонтні роботи. ОСОБА\_1, діючи з необережності, порушив вимоги п. 12.9 (б) Правил дорожнього руху України, а саме – перевищив максимально дозволену швидкість, унаслідок чого не зміг вчасно зреагувати на зміну дорожньої обстановки та виїхав у першу смугу проїзної частини, де не було асфальтного покриття, на ній поруч із будинком на той момент перебувала пішохід ОСОБА\_2, на яку ОСОБА\_1 здійснив наїзд. Під час дорожньо-транспортної пригоди потерпіла отримала множинні тілесні ушкодження, які в комплексі визначені експертом

такими, що мають ознаки тяжких і знаходяться в причиново-наслідковому зв'язку з її смертю, яка настала на місці пригоди [12].

Наркотичне сп'яніння – це психічний стан людини, викликаний вживанням наркотичних засобів або психотропних речовин [12, с. 80]. Ознаками наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, є: наявність однієї чи декількох ознак стану алкогольного сп'яніння (крім запаху алкоголю з порожнини рота); звужені чи надто розширені зіниці, які не реагують на світло; сповільненість або, навпаки, підвищена жвавість чи рухливість ходи, мови; почервоніння обличчя або неприродна білість [9].

Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення передбачає необережну форму вини. Водночас порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту може бути як умисним, так і необережним.

Крім ознак складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 286<sup>1</sup> КК України, також слід зосередити увагу на деяких питаннях встановлених санкцій.

Зміст санкцій цієї кримінально-правової норми засвідчує, що відбулося суттєве посилення кримінальної відповідальності за вчинення передбаченого ст. 286<sup>1</sup> КК України діяння (порівняно із санкціями ст. 286 КК України «Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами»).

Зокрема, кваліфікований склад досліджуваного кримінального правопорушення передбачає настання наслідків у виді заподіяння потерпілому тяжкого тілесного ушкодження. Віднесення такого порушення правил безпеки руху й експлуатації транспорту до категорії тяжких злочинів через встановлення в санкції меж основного покарання (від трьох до восьми років позбавлення волі) є обґрунтованим і логічним, однак, зіставивши склад кримінальних правопорушень у частині другій ст. 286 та 286<sup>1</sup> КК України, можна констатувати, що характер і ступінь суспільної небезпечності діянь, кримінальна відповідальність за які передбачена в частині другій ст. 286<sup>1</sup> та 286 КК України, різняться, а отже, і санкції з включеними до них покараннями (види й межі таких покарань) не можуть бути ідентичними.

У зв'язку із цим видається доцільним збільшити розмір покарання для санкції частини другої ст. 286<sup>1</sup> КК України щодо основного покарання у виді позбавлення волі на строк від *п'яти*

*до восьми років з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк від п'яти до восьми років.*

**Висновки.** На підставі здійсненого в публікації аналізу складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 286<sup>1</sup> КК України, аргументовано, що досліджуване кримінальне правопорушення може бути вчинено тільки під час керування транспортними засобами, визначеними в примітці до ст. 286 КК України (це всі види автомобілів, трактори й інші самохідні машини, трамваї, тролейбуси, а також мотоцикли й інші механічні транспортні засоби).

З'ясовано, що суб'єктом кримінального правопорушення, передбаченого ст. 286<sup>1</sup> КК України, є фізична осудна особа, яка досягла віку 16-ти років і керує транспортним засобом, незалежно від того, чи має вона на це право, у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції.

Особу, яка вчинила порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту й керувала транспортним засобом у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебувала під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, не звільняють від кримінальної відповідальності у зв'язку з: дійовим каяттям (ст. 45 КК України), примиренням винного з потерпілим (ст. 46), передачею особи на поруки (ст. 47), зміною обстановки (ст. 48). Така особа не може бути звільнена від відбування покарання з випробуванням (ст. 75). Також до таких осіб передбачено певні особливості щодо застосування умовно-дострокового звільнення від відбування покарання (п. 1, 2 ч. 3 ст. 81), заміни невідбутої частини покарання більш м'яким (п. 1, 2 ч. 4 ст. 82), амністії (ч. 4 ст. 86), помилування (ч. 3 ст. 87 цього Кодексу).

Запропоновано посилити кримінальну відповідальність за порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, якщо вони заподіяли потерпілому тяжке тілесне ушкодження, змінивши санкцію ч. 2 ст. 286<sup>1</sup> КК України, яку слід викласти в такій редакції: *«караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років з позбавленням права керувати транспортними засобами на строк від п'яти до восьми років».*

## ЛІТЕРАТУРА:

1. Shepitko M. To the problem of structure and classifications of criminal policy formation. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*. 2020. № 27 (4). P. 282–293. doi: 10.37635/jnalsu.27(4).2020.282-293.
2. Кримінальне право України. Загальна частина. Альбом схем : навч. посіб. Київ : Алерта, 2015. 212 с.
3. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
4. Правила дорожнього руху : постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовт. 2001 р. № 1306. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF#Text>.
5. Про практику застосування судами України законодавства у справах про деякі злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту, а також про адміністративні правопорушення на транспорті : постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 груд. 2005 р. № 14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-05#Text>.
6. Про автомобільний транспорт : Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2344-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text>.
7. Інструкція про порядок обліку пасажирів, що перевозяться громадським транспортом на маршрутах : наказ Міністерства статистики України від 27 травня 1996 р. № 150. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0258-96>.
8. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / [уклад.: Д. С. Азаров, В. К. Гришук, А. В. Савченко та ін.] ; за ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 1104 с.
9. Про затвердження Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції : наказ Міністерства внутрішніх справ України і Міністерства охорони здоров'я від 9 листоп. 2015 р. № 1452/735. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1413-15#Text>.
10. Про затвердження Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду : постанова Кабінету Міністрів України від 17 лют. 2008 р. № 1103. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1103-2008-%D0%BF#Text>.
11. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 11-те вид., переробл. та доповн. Київ : Дакор, 2019. 1384 с.
12. Вирок Голосіївського районного суду м. Києва від 23 травня 2022 р. (справа № 752/15695/21). URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua>.

## REFERENCES:

1. Shepitko, M. (2022). To the problem of structure and classifications of criminal policy formation. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*, 27 (4), 282–293. [https://doi.org/10.37635/jnalsu.27\(4\).2020.282-293](https://doi.org/10.37635/jnalsu.27(4).2020.282-293) [In Ukrainian].
2. Kryminalne pravo Ukrainy. Zahalna chastyna. Albom skhem [Criminal law of Ukraine. The general part. Album of schemes]. (2015). Kyiv, Ukraine: Alerta, [In Ukrainian].
3. Kryminalnyi kodeks Ukrainy [Criminal Code of Ukraine]. (2001). *Verkhovna Rada of Ukraine: Legislation of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> [In Ukrainian].
4. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pravyla dorozhnoho rukhu» [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «Traffic rules»]. (2001). *Verkhovna Rada of Ukraine: Legislation of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF#Text> [In Ukrainian].
5. Postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy «Pro praktyku zastosuvannia sudamy Ukrainy zakonodavstva u spravakh pro deiaiki zlochyny proty bezpeky dorozhnoho rukhu ta ekspluatatsii transportu, a takozh pro administratyvni pravoporushennia na transporti» [Resolution of the Plenum of the Supreme Court of Ukraine «On the practice of application by the courts of Ukraine of legislation in cases of certain crimes against road safety and transport operation, as well as on administrative offenses on transport»]. (2005). *Verkhovna Rada of Ukraine: Legislation of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-05#Text> [In Ukrainian].
6. Zakon Ukrainy «Pro avtomobilnyi transport» [Law of Ukraine «On Road Transport»]. (2001). *Verkhovna Rada of Ukraine: Legislation of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text> [In Ukrainian].
7. Nakaz Ministerstva statystyky Ukrainy «Instruktsiia pro poriadok obliku pasazhyriv, shcho perevoziatsia hromadskym transportom na marshrutakh» [Order of the Ministry of Statistics of Ukraine «Instruction on the procedure for registration of passengers transported by public transport on the routes»]. (1996). *Verkhovna Rada of Ukraine: Legislation of Ukraine*. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0258-96> [In Ukrainian].
8. Azarov, D., Hryshchuk, V., & Savchenko, A. (Eds.). (2018). *Naukovo-praktychnyi komentar Kryminalnoho kodeksu Ukrainy* [Scientific and practical commentary on the Criminal Code of Ukraine]. (2 ed.). Kyiv, Ukraine: Yurinkom Inter. [In Ukrainian].
9. Nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy i Ministerstva okhorony zdorovia «Pro zatverdzhennia Instruksii pro poriadok vyvialnennia u vodiiv transportnykh zasobiv oznak alkoholnoho, narkotychnoho chy inshoho spianinnia abo perebuvannia pid vplyvom likarskykh preparativ, shcho znyzhuie uvahu ta shvydkist reaktsii» [Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine and the Ministry of Health «On approval of the Instruction on the procedure for detecting signs of alcohol, drug or other intoxication in drivers of vehicles or being under the influence of drugs that reduce attention and speed of reaction»]. (2015). *Verkhovna Rada of Ukraine: Legislation of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1413-15#Text> [In Ukrainian].

10. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro zatverdzhennia Instruksii pro poriadok vyivlennia u vodiiv transportnykh zasobiv oznak alkoholnoho, narkotychnoho chy inshoho spianinnia abo perebuvannia pid vplyvom likarskykh preparativ, shcho znyzhuiut uvahu ta shvydkist reaktsii» [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On Approval of the Procedure for Sending Drivers of Vehicles for Examination to Identify Alcohol, Narcotic or Other Intoxication or Being Under the Influence of Drugs Reducing Attention and Speed of Reaction, and Conducting the following examination»]. (2008). *Verkhovna Rada of Ukraine: Legislation of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1103-2008-%D0%BF#Text> [In Ukrainian].

11. Melnyk, M., & Khavroniuk, M. (Eds.). (2019). *Naukovo-praktychnyi komentar Kryminalnoho kodeksu Ukrainy* [Scientific and practical commentary on the Criminal Code of Ukraine]. (11 ed.). Kyiv, Ukraine: Dakor. [In Ukrainian].

12. Vyrok Holosiivskoho raionnoho sudu m. Kyieva. (sprava № 752/15695/21). [Judgment of the Holosiivskyi District Court of Kyiv]. (2022). Retrieved from <http://www.reyestr.court.gov.ua> [In Ukrainian].